
Der sker mærkelige Ting

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Der sker mærkelige Ting

4

Der sker mærkelige Ting

Der sker mærkelige Ting

Jyllandsposten 10/5 42[1]

Der sker mærkelige Ting
Af Sognepræst Kaj Munk

Spor af Krondyr paa en Sandstrækning mellem Plantagerne. (Foto af Vagn Hansen i Poul Hansens Bog "Fra Ødemarker til Storskove").

DET GAAR TRÆGT med Sommeren. Ikke Tale om, at Vinteren vil slippe sit Tag i os. 4 Maaneders Vinter har vi haft nu i Aar, og vi er bare lige begyndt paa Maj, saa det kan blive til mange endnu. For man har vel nok Lov til at kalde April for en Vintermaaned, naar den Nat efter Nat stiller med mange Graders Frost. Endnu i Dag, den tredie Maj, er det hundekoldt blæsende, Sandknog, der isner, som var det Snefog.

Og samtidig er det indian summer, hvad Tørhed angaar. Skovbrandene flammer over Lande. I Forgaars vældede noget kulsort op over Husby Klitplantage. Hvad om hele det uhyre Areal var brændt! Om de gamle imponerende Graner, Fyrrene, Egene, Lyngen, Hjælme og Marehalm var blevet til Kul og Aske og Landet lagt blot! Foruden det enorme Tab af Skønhed og af Pengeværdi, de skønne spildte Kræfter og skønne spildte Aar, kunde Egenen heromkring vel have haft en Periode af Askeflugt og Sandflugt at befrygte, der kunde have lagt Sogne Øde. Og Plantagen var utvivlsomt gaaet op i Luer, om ikke Vejrunderet var sket: Vinden slog om og drev Flammerne mod Vest. Skønt de buldrede og bed og sved og var aldeles rasende - overfor Havet kunde de dog ingenting stille op. Og paa nær en 25 ha slap Klitplantagen fra det med Livet.

*

Det er altsaa knastør Sommer og knagkold Vinter paa een Gang. Og saa er det trods alt dog tillige Foraar. Jeg gik ud og lyttede under den opgaaende Maane i Aftes. Mod Vest mumlede Havet saa mildelig den Vise, jeg helst gider høre af det. Sydfra forsøgte Rørdrummen at faa sin Pauke i Gang. Og Frøerne, der dog maaske, naar alt kommer til alt, er de yndeligste af alle Vorherres Sangfugle, gjorde famlende Tilløb til at finde deres Oldeforældres Melodi. Viben svang sig over Engene med sit Skrig af indstuderet Hysteri. Horsegummen tumlede sig i Luften, saa dens Svingfjer var ved at blive gloende, man ligefrem hørte dem hvæse i den kolde Luft; Maagerne himlede op over, at Prisen paa deres Æg igen er steget, og Kobbersneppen - ja, hvis De kender dens "Vide-Vide, Vide-Vide-Vide", behøver jeg ikke at sige mer; i mine Øren lyder det, som om den sætter hele Himlen i Sving. Graaænderne slubrede Vand i sig, som var det Champagne; Blishønsene skrikkede, Lappedykkerne snorkede omkap. Henne fra Plantagen læste Skovduerne højt af Aarestrup, og en enkelt Krage bandede, at den gad ikke høre paa det Sludder. Saa mælede Fasanhanen et Kinesisk, ingen forstod eller brød sig om - ak, men Agerhønen lader sig ikke mere høre.

Det var de Lyde, jeg kendte. Hvor mange var der, jeg ikke kendte? Og alle sagde de

livsaligt til mig: Foraaret er her, Foraaret er her igen.

Men i Morges var det blæsende graat og koldt og tørt, og saa skete der dog et Eventyr, noget aldrig før set her paa Bjerget. De, der keder disse Linier og interesserer sig for deres firfoddede Landsmænd - og andre er vel forlængst sprunget fra - skal tage deres Landkort frem og finde Vedersø og Aabjerg Sø og Husby Sø og henfalde i Undren. Thi hør nu: Ved den østre Ende af Søen, syd for denne, ligger der en lille Plantage paa 1½ Td. Land, kaldet Skytteslund. Ud for den gik der i Morges, da Folk kom af Fjerene, en stor Flok Krondyr, siger og skriver Krondyr. En Hunds Gøen noget borte gjorde dem urolige, de løb lidt frem og tilbage og - satte saa til Søs. 9 Kronhjorte eller da Krondyr satte ud paa Dybet, af og til naaede de med deres lange Ben Bunden, til andre Tider laa de saa dybt, at de bare lignede en Flok Ænder. Af og til skred det fort, saa laa de stille som i Uvished, saa skilte de sig i flere Retninger og samledes igen. 1 stiv km svømmede de, vadede saa i Land i det nordøstlige Hjørne af Søen, rystede sig og sprang omkring og tog omsider Kurs mod Øst. Her mødte de en enlig Geddefisker, der nær havde faaet et Tilfælde; han søgte snarest op til Gaardene for at spørge, om han var rigtig klog, for det var han, da han tog hjemmefra; han blev beroliget med, at det var ikke ham, men Virkeligheden, der var blevet aparte. Dyrene havde imidlertid gjort brat omkring for ham, var taget vestlig Kurs og kastede sig atter i Voverne, denne Gang i Husby Sø, hvor de higede mod Nordvest. En Husmand saa en Flok Blishøns nærme sig hans Sted og tænkte ikke videre ved det, men da han næste Gang kastede et Blik derud, gik de i Land og forvandlede sig, mens han stod og saa paa det, til en Flok Køer af et Slags. Da fik han Brug for sit Fadervor, som i flere Aar havde ligget i Køleskab.

Præsten i Vedersø, hans Kone og 2 af hans Drengene havde gennemgaaet den lille Plantage for at se efter Spor og havde atter forladt den. Da de vel var borte, kom 4 Krondyr yderligere ud af den - den er som sagt paa ca. 1½ Td. Land - og satte over Engene mod Øster.

Saaledes begav det sig i det Herrens Aar 1942 Søndagen den 3. Maj mellem Kl. halvni og halvti Formiddag i Vedersø Sogn i Hind Herred i Ringkøbing Amt. Og da Kronhjorten for Tiden er fredet, maa De forstaa, at dette er en Optegnelse og ingen Jægerhistorie.